

Faktencheck Mpox

Informacije o simptomima, prevenciji kod sumnje na bolest i nakon potvrđene infekcije

U svibnju 2022. su se u Austriji prvi put pojavili slučajevi Mpox-a (bivše majmunske boginje, engl. „monkeypox“). Izbijanje je povezano s globalnim ubrzanim širenjem koje je SZO klasificirala kao „Public Health Emergency of International Concern (PHEIC).

Ako imate tegobe, posebice nakon rizičnih kontakata, obratite se svom liječniku ili nazovite dežurni telefon 1450!

Mpox je bolest koja se mora prijaviti.

Zašto se majmunske boginje sada nazivaju Mpox?

Od 28. 11. 2022. SZO preporuča preimenovanje engleskog izraza "monkeypox" u "mpox" da bi se suprotstavilo rasizmu i stigmatizaciji. BMSGPK slijedi preporuku i od sada bolest naziva Mpox. U prijelaznoj fazi koristi se naziv Mpox (majmunske boginje).

[Poveznica na objavu SZO-a](#)

Što je Mpox?

Mpox (engleski: mpox) je zarazna bolest koju uzrokuje Mpox virus (MPXV).

Kako se prenosi Mpox?

- Ponajprije kroz izravan, blizak kontakt s osipima, mjehurićima ili bubuljicama oboljelih osoba, npr.:
  - poljupci
  - grljenje
  - maženje
  - seks
- kontakt s korištenim predmetima, npr.:
  - ručnici
  - posteljina
  - odjeća
  - posuđe
  - erotske igračke
- kapljična infekcija, npr.:
  - duži razgovor na malom razmaku

U bliskom kontaktu (uključujući spolni kontakt) s oboljelim osobama velika je vjerojatnost prijenosa. Sadržaj mjehurića vrlo je zarazan.

Koje simptome izaziva Mpox?

Simptomi se javljaju 5 do 21 dan nakon kontakta s oboljelom osobom, ali su u 2022. uočeni i nakon kraćeg razdoblja inkubacije od 2 do 4 dana.

- U početku se mogu pojaviti opće tegobe:
  - vrućica, zimica, iscrpljenost
  - Bolovi: glava, leđa, mišići
  - natečeni limfni čvorovi
- Karakteristične su promjene na koži:
  - osip: mrlje, mjehurići, bubuljice
  - mogu se pojaviti po cijelom tijelu, uključujući sluznice, te uzrokovati jake bolove
  - U aktualnom izbijanju često u genitalnom ili analnom području
  - kasnije se stvaraju kraste i otpadaju
  - Poveznice na slikovne primjere:
<https://www.ecdc.europa.eu/en/monkeypox/images-monkeypox-lesions>

Zarazni ste dok sve kraste ne otpadnu i promjene na koži ne zacijele (obično 2-4 tjedna).

Koliko je opasan Mpox?

- Simptomi obično nestaju sami od sebe nakon nekoliko tjedana. Većina slučajeva u 2022. protekla je blago do umjereno.
- U iznimnim slučajevima tijek bolesti može biti težak i čak smrtonosan:
  - dodatne infekcije kože
  - upala srčanog mišića
  - encefalitis
  - upala pluća
  - upala očiju s trajnim oštećenjima očiju
- Sljedeće skupine osoba imaju povećan rizik za teški oblik Mpox-a
  - novorođenčad i djeca (< 7 godina)
  - trudnice
  - osobe s imunodeficijencijom

Kako mogu prevenirati Mpox?

- strogo paziti na higijenu
- bez bliskog kontakta s oboljelim osobama
- bez kontakta s predmetima koje koriste oboljele osobe
- izbjegavanje čestih promjena i/ili anonimnih spolnih kontakata

Kondomi ne pružaju dovoljnu zaštitu kod seksualnih kontakata. Za prijenos virusa dovoljan je blizak (kožni) kontakt (uklj. spolni kontakt)!

Što ću činiti ako sumnjam na Mpox?

Kontrolni popis: Odnosi li se jedna ili više sljedećih stavki na mene?

- Imam li tegobe?
- Jesam li bio/bila u bliskom kontaktu s nekim kome je dijagnosticiran Mpox?

- Jesam li imao/imala mnogo bliskih kontakata u proteklih 21 dan?
  - Također seksualne kontakte?
  - Uglavnom sa strancima?
- Jesam li bio/bila na mjestu gdje se pojavljuje Mpox?

Ako da:

- strogo izbjegavati daljnje kontakte i paziti na dobru higijenu
- obratiti se liječniku ili na dežurni telefon 1450
- razgovor s liječnikom
  - Prethodno se najavite telefonski!

Imao/imala sam kontakt s osobom oboljelom od Mpox-a. Što trebam napraviti?

- Strogo izbjegavati bliske kontakte
  - Osobito s rizičnim skupinama
- Paziti na higijenu
- Uspostaviti kontakt s dežurnom zdravstvenom službom 1450
  - Pripremite informacije o svojim simptomima, prethodnim cijepljenjima protiv velikih boginja te o posljednjem kontaktu s oboljelom osobom
- Kontakt osobe mogu se cijepiti i nakon kontakta. Cijepljenje treba uslijediti nakon kontakta što je ranije moguće unutar 4 dana, a suvislo je do najduže 14 dana
  - Lokalna zdravstvena služba ima više informacija o tome
- Obratite se liječniku ako imate tegobe

Što ću činiti ako mi je potvrđen Mpox?

- Službena izolacija, u pojedinačnim slučajevima umjesto toga ograničenje kretanja, do zacjeljivanja svih kožnih lezija:
  - liječnički pregled potvrđuje da su sve promjene na koži zacijelile
  - strogo izbjegavati bilo kakav fizički kontakt s drugim ljudima
  - ako je u kućanstvu više osoba, osigurajte da ostanete u vlastitoj sobi, idealno bi bilo koristiti vlastiti WC i kupaonicu
  - nemojte dijeliti kućanske predmete, ručnike, posteljinu s drugim osobama

- Objava kontakt osoba zdravstvenom službi:
  - (bliski) kontakti u proteklih 21 dan
  - kontakt osobe mogu se cijepiti nakon kontakta
- Medicinska skrb:
  - obratite se na dežurni telefon 1450 ili liječniku ako se zdravstveno stanje pogorša

Što ću činiti po završetku službene izolacije?

- očistiti i dezinficirati korištene stambene prostorije
  - Točne upute pružaju „Preporuke za pacijente i ukućane za završno čišćenje i dezinfekciju kod potvrđene infekcije s Mpox virusima (majmunske boginje) (MPXV)“
- Spolni odnos treba prakticirati sa zašitom u sljedećih 12 tjedana (kondom)

Kako mogu dobiti cjepivo protiv Mpox?

U Austriji je trenutačno dostupan ograničen broj cjepiva protiv Mpox. Cijepiti se mogu sljedeće osobe:

- Preventivno cijepljenje dostupno je određenim zdravstvenim radnicima s visokim rizikom od zaraze, kao i osobama s osobnim rizičnim ponašanjem, to su osobe koje često mijenjaju spolne kontakte, posebice muškarci s istospolnim partnerima..
- U slučaju kontakta s osobom oboljelom od Mpox-a, cijepljenje je moguće i postekspozicijski, dakle nakon kontakta: Kontakt osobe trebale bi u idealnom slučaju biti cijepljene unutar 4 dana, najviše 14 dana nakon kontakta („postekspozicijsko cijepljenje“).

Gdje se mogu cijepiti?

- Cijepljenje se organizira putem zdravstvenih službi
- Ako ste kontakt ili rizična osoba, obratite se lokalno nadležnoj zdravstvenoj službi

Gdje se mogu testirati?

- Ako se sumnja na infekciju Mpox, daljnje razjašnjenje provodi liječnik
  - Obavezna je prethodna najava telefonom [Vidi također: Što ću činiti ako sumnjam na Mpox?]

Gdje mogu pronaći ostale informacije na temu Mpox?

- Austrija
  - [Mpox \(majmunske boginje\) \(sozialministerium.at\)](https://sozialministerium.at)
  - [Mpox \(majmunske boginje\) - AGES](#)
  - [Znanje umjesto predrasuda – majmunske boginje – Aids pomoć Beč](#)
- Europa
  - [Mpox \(Monkeypox\) \(europa.eu\)](https://europa.eu)
  - [Joint ECDC-WHO Regional Office for Europe Mpox Surveillance Bulletin \(europa.eu\)](#)
  - [RKI - Zarazne bolesti A-Z – Mpox/Affenpocken](#)
  - [UK-Mpox \(monkeypox\): background information](#)
- Diljem svijeta
  - [Mpox \(monkeypox\) outbreak 2022 - Global \(who.int\)](#)
  - [Mpox | Poxvirus | CDC](#)
- Kontakt s liječnicima
  - 1450
  - [„Traženje liječnika“ \(aerztekammer.at\)](#)